

Sygn. akt VI ACa 1582/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Ryszard Sarnowicz

Sędziowie: SA Teresa Mróz (spr.)

SA Krzysztof Tucharz

Protokolant: protokolant Katarzyna Mikiciuk

Po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. L.

przeciwko R. S. i Towarzystwu (...) S.A. w W.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt IV C 651/13

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przed Sądem pierwszej instancji w zakresie rozprawy z dnia 15 maja 2015 r. i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 1582/15

UZASADNIENIE

Powódka wniosła powództwo przeciwko pozwanemu R. S. i Towarzystwu (...) S.A. o ochronę dóbr osobistych, wnosząc o stosowne przeproszenie jej. Zarzuciła pozwanemu R. S., że jako adwokat niewłaściwie ją reprezentował oraz, że nie powiadomił ją o terminie rozprawy.

Wyrokiem z dnia 15 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i obciążył powódkę kosztami postępowania na rzecz pozwanej Towarzystwa (...) S.A.

Orzeczenie powyższe zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Okręgowego:

W dniu 23 sierpnia 2009 r. u powódki w (...) w P. stwierdzono konieczność leczenia zębów. Decyzją (...) z dnia 7 sierpnia 2009 r., powódce przyznano zasiłek celowy na leczenie zębów w wysokości 200 zł. Następnie powódka wniosła o dalsze dofinansowanie do leczenia zębów i kolejnymi decyzjami (...) dofinansowania powódce odmówiono. Natomiast wydanie pozytywnej decyzji uzależniono od przedstawienia przez powódkę rachunku dla udokumentowania jak

zostało wydane przyznane 200 zł. Powódka rachunków nie złożyła, wobec czego (...) odmówił przyznania tego zasiłku. Mimo składanych przez powódkę odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego a następnie sądu administracyjnego, powódka tego dofinansowania nie otrzymała.

W związku z tym wystąpiła do Sądu Rejonowego w P. z pozwem przeciwko Gminie P. o zadośćuczynienie w wysokości 15.000 zł. Wyrokiem z dnia 21 października 2011 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił powództwo uznając, że jest ono oczywiście niezasadne (XII C 548/10/8). Powódka wniosła apelację wraz z wnioskiem o ustanowienie adwokata z urzędu. Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2011 r. Sąd ustanowił dla powódki adwokata z urzędu. Okręgowa Rada Adwokacka w P. pismem z dnia 15 grudnia 2011 r. wyznaczyła adwokata R. S. pełnomocnikiem z urzędu dla powódki. R. S. wystosował w dniu 29 grudnia 2011 r. do powódki pismo informujące ją o tym, że został wezwany do usunięcia braków formalnych apelacji i prosi o ustosunkowanie się przez powódkę do tych braków. Odpowiedzi nie uzyskał, mimo to apelacja została przez pełnomocnika powódki wniesiona.

Sąd Okręgowy ustalił również, że 2 stycznia 2012 r. odbyło się spotkanie pełnomocnika z powódką, a następnie R. S. wysłał do niej pismo. Na tej podstawie Sąd Okręgowy stwierdził, że doszło do kontaktu powódki z pełnomocnikiem z urzędu. Sąd Okręgowy w P. w sprawie II Ca 219/12 wyrokiem z dnia 30 marca 2012 r. oddalił apelację powódki.

Powódka następnie złożyła skargę o wznowienie postępowania na tej podstawie, że była ona pozbawiona możliwości działania, dlatego że była niewłaściwie reprezentowana. Sąd Okręgowy w P. w sprawie II Ca 652/12 odrzucił skargę.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że stan faktyczny był sporny między stronami jedynie w zakresie, w jakim powódka twierdziła, że pełnomocnik nie powiadomił jej o terminie.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty powódki pod adresem pozwanego R. S. są niezasadne, bowiem z dowodów przedstawionych przez pozwanego wynika, że nie tylko spotkał się z powódką, ale również kontaktował się z nią telefonicznie.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, że powódka mimo powiadomienia jej o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 9 stycznia 2015 r., nie stawiała się. W rozmowie telefonicznej wykonanej do Biura Podawczego wniosła o odroczenie rozprawy twierdząc, że jest chora jak również, że złoży zwolnienie lekarskie. Sąd odroczył rozprawę, powódka istotnie złożyła zaświadczenie lekarskie, które jednak nie zostało wydane przez lekarza sądowego, a ponadto wynika z niego jedynie, że powódka skierowana została na badania.

Na rozprawę wyznaczoną na dzień 15 maja 2015 r. powódka również nie stawiała się mimo powiadomienia o terminie. Natomiast zadzwoniła o 8/45 na Biuro Podawcze i poinformowała, że jest chora, że w dniu dzisiejszym wnosi o odroczenie rozprawy, zapewniła też, że przedstawi zaświadczenie od lekarza sądowego. Zdaniem Sądu Okręgowego jedynym powodem dla odroczenia sprawy jest przedstawienie przez stronę zwolnienia lekarskiego poświadczonego przez lekarza sądowego, choć Sąd ten dopuścił możliwość w sytuacjach wyjątkowych (nagle zachorowanie na grypę, wypadek w drodze do sądu) odroczenia rozprawy po okazaniu zwykłego zaświadczenia lekarskiego, a następnie dostarczenie zaświadczenia od lekarza sądowego.

Sąd podkreślił, że powódka po raz drugi nie przedstawiła zaświadczenia od lekarza sądowego i po raz drugi dzwoniła na Biuro Podawcze z wnioskiem o odroczenie z powodu choroby. Poza tym Sąd Okręgowy stwierdził, że w Sądzie Okręgowym w W. jest kilka takich spraw z powództwa powódki i we wszystkich powódka postępuje podobnie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie może być akceptacji dla takiego postępowania powódki, które naraża Sąd i stronę przeciwną na stratę czasu. Postawa powódki jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i brak jest podstawy prawnej do odroczenia rozprawy.

Oceniając żądanie powódki Sąd stwierdził, że nie określiła w sposób precyzyjny, jakie dobra osobiste i w jaki sposób zostały przez pozwanego naruszone. W ocenie Sądu pierwszej instancji żadne dobra osobiste powódki nie zostały naruszone. Zwłaszcza z tego względu, że działanie pełnomocnika powódki było prawidłowe. Mimo że miał on

utrudniony kontakt z powódką, to prawidłowo złożył w terminie apelację. Oddalenie natomiast apelacji było wynikiem oceny dokonanej przez niezawisły Sąd.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła Sądowi Okręgowemu prowadzenie postępowania w warunkach nieważności, o jakiej mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c. Stwierdziła, że nie stawiała się na rozprawie z powodu choroby, przedstawiła zaświadczenie od lekarza sądowego, mimo to Sąd wydał wyrok.

W konkluzji apelacji powódka wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacji powódki jest uzasadniona.

W sprawie doszło do nieważności postępowania w zakresie rozprawy z dnia 15 maja 2015 r., skutkiem czego jest konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W orzecznictwie prezentowany jest pogląd, że nie jest niezbędnym warunkiem uznania przez sąd nieobecności strony na rozprawie z powodu choroby, za usprawiedliwioną, złożenie zaświadczenia od lekarza sądowego równocześnie z wnioskiem o odroczenie rozprawy. Nie zawsze bowiem możliwe będzie uzyskanie takiego zaświadczenia przez stronę z właściwym wyprzedzeniem, np. z powodu nagłości choroby i jej skutków, godzin urzędowania lekarza sądowego, pobytu w szpitalu lub innym miejscu uniemożliwiającym to albo innych uwiarygodnionych przyczyn. Uwiarygodnienie przez stronę niereprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika faktu choroby uniemożliwiającej stawienie się do sądu zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza nie będącego lekarzem sądowym powinno stanowić przyczynę odroczenia rozprawy. Nie oznacza to, że strona jest zwolniona z przedstawienia takiego zaświadczenia. W takim wypadku sąd wzywa stronę do przedstawienia zaświadczenia odpowiadającego wymogom art. 214 ind. 1 k.p.c. potwierdzającego niemożność stawienia się w sądzie i poucza zarówno o treści tego przepisu jak i skutkach jego naruszenia w trybie art. 5 k.p.c. (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt I CZ 107/14, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2010 r., sygn. akt V CSK 302/10).

W niniejszej sprawie powódka występuje bez profesjonalnego pełnomocnika. Sąd Okręgowy istotnie w dniu 9 stycznia 2015 r. odroczył rozprawę powołując się na udzieloną przez powódkę telefonicznie informację, że jest chora, wyznaczając jednocześnie termin na dzień 15 maja 2015 r. Zarządzono wezwanie powódki i pozwanego R. S. z zaznaczeniem, że obecność nie jest obowiązkowa. Zarówno z postanowienia

Sądu Okręgowego wydanego na rozprawie z dnia 9 stycznia 2015 r., jak i z treści przesłanego powódkie wezwania na kolejny termin rozprawy (k. 208) nie wynika, że powódka pouczone została o treści art. 214 ind. 1 k.p.c. oraz o skutkach jej ewentualnej nieobecności spowodowanej chorobą na rozprawie w dniu 15 maja 2015 r. bez usprawiedliwienia tej nieobecności zaświadczeniem od lekarza sądowego.

Mając na uwadze, że powódka nie była obecna na pierwszej rozprawie wyznaczonej w sprawie i jakkolwiek Sąd uznał, że jej obecność w dniu 15 maja nie jest obowiązkowa, nieuwzględnienie wniosku powódki o odroczenie rozprawy w tym dniu, bez uprzedniego pouczenia jej o skutkach niezłożenia zaświadczenia od lekarza sądowego stanowi uchybienie skutkujące pozbawieniem powódki możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Już tylko ubocznie należy wskazać, że w dniu 22 maja 2015 r. do akt sprawy dołączone zostało przez powódkę zaświadczenie podpisane przez lekarza sądowego stwierdzające, że powódka w dniu 15 maja 2015 r. w sądzie stawić się nie mogła.

Podkreślenia również wymaga, że pozbawione jakiegokolwiek podstawy jest powoływanie się przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że w Sądzie Okręgowym w W.zawisło kilka spraw z udziałem powódki, w których postępuje ona tak samo jak w niniejszej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 108 § 2 k.p.c.